

Høgskulen på Vestlandet

Bacheloroppgave

ABLU-BACH15

Predefinert informasjon

Startdato:	18-05-2018 09:00	Termin:	2018 VÅR
Sluttdato:	25-05-2018 14:00	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	Bacheloroppgave	Studiepoeng:	15
SIS-kode:	203 ABLU-BACH15 1 BOPPG 2018 VÅR		
Intern sensor:	Marit Frimannslund		

Deltaker

Navn:	Lihua Li
Kandidatnr.:	31
HVL-id:	136957@hvl.no

Informasjon fra deltaker

Tittel *:	Tilvenning for de yngste minoritetsbarn i barnehagen		
Antall ord *:	9600		
Navn på veileder *:	Marit Frimannslund		
Tro- og loverklæring *:	Ja	Jeg bekrefter at jeg har registrert oppgavetittelen på norsk og engelsk i StudentWeb og vet at denne vil stå på vitnemålet mitt *:	Ja

Jeg godkjenner avtalen om publisering av bacheloroppgaven min *

Ja

Høyskolen på Vestlandet

Bacheloroppgave

Tilvenning for de yngste minoritetsbarna i barnehagen

Hvordan kan personalet tilrettelegge tilvenningen for de yngste minoritetsbarna i barnehagen?

Arbeidsbasert barnehagelærerutdanning 2014-2018

Vår 2018

Kandidatnr.:31

Forord

Etter fire år i arbeidsbasert barnehagelærer utdanning ved høyskolen på Vestlandet har det pedagogiske grunnsynet mitt endret seg mye. Jeg har fått masse nye erfaringer, opplevelser og en stor mengde kunnskap og teorier. Disse fire årene har vært spennende, lærerike og ikke minst motiverende.

Tusen takk til intervjupersonene og barnehagene som tok dette på strak arm, og ville stille til intervju.

Videre en spesiell takk til min basisgruppe. Vi ble et team allerede fra første skoledag, og vi har samarbeidet godt gjennom hele perioden. Camilla, Elisabeth og Lillian, jeg er glad i dere alle sammen.

Tusen takk til min fantastiske mann som har stilt opp og støttet meg gjennom hele prosessen. Ikke minst med å passe på vår to små barn i mange helger slik at jeg kunne få arbeide med oppgaven min.

Sist men ikke minst min veileder Marit Frimannslund. Takk for den gode og høye kvaliteten på veiledningen jeg har fått gjennom oppgaven og for de gode ordene og støtten.

Norsk sammendrag

Formålet med denne oppgaven er å se nærmere på hvordan barnehage personal kan tilrettelegge tilvenning for de yngste minoritetsbarna. Jeg valgte dette tema siden jeg selv har minoritetsbakgrunn og jeg har et sterkt ønske om at alle barn som har et minoritetsbakgrunn skal få en tilrettelagt tilvenning. Oppgaven er bygd opp med et innledningskapittel, teorikapittel, metodekapittel, funn og drøftingskapittel, og til slutt en konklusjon. Teorien som er framstilt i oppgaven er to hoveddeler. Den første delen omhandler tilvenning. Der presenterer jeg teori om tilnærming til tilvenning, tilknytning, trygg tilknytning, primærkontakt og overgangsobjekt. Den andre delen i teori kapittelet er om foreldresamarbeid. Her har jeg valgte teori om foreldresamarbeids betydning for barns trivsel og utvikling. Teori om samarbeid med minoritetspråklige foreldre. Jeg har også tatt med teori om tilnærminger til mangfold, som handler om problemorientert tilnærming og ressursorientert tilnærming. Etter å ha analysert intervjuer med to barnehagelærere har jeg trukket frem faktorer de mener skal til for å tilrettelegge for tilvenning for de yngste minoritetsbarna. Det kom frem at barns behov for trygghet og et godt foreldresamarbeid er viktige faktorer for å tilrettelegge tilvenning for de yngste minoritetsbarna.

Innhold

1.0 Innledning	5
1.1 Problemstilling	5
1.2 Avgrensing og begrepsavklaring	6
1.3 Oppgavens disposisjon.....	6
1.4 Styringsdokument	7
2.0 Teori	8
2.1 Tilvenning	8
2.1.1 Tilnærming.....	8
2.1.2 Tilknytning.....	9
2.1.3 Trygg tilknytning, trygg base.....	9
2.1.4 Primærkontakt.....	10
2.1.5 Overgangsobjekt	10
2.2 Foreldre samarbeid.....	11
2.2.1 Foreldresamarbeids betydning for barns trivsel og utvikling	11
2.2.2 Samarbeid med minoritetsforeldre.....	12
2.2.3 Tilnærminger til mangfold	13
3.0 Metode	14
3.1 Kvalitativ metoder.....	14
3.2 Valg av metode	14
3.3 Valg av informanter og gjennomføring av intervju	15
3.4 Feilkilder	16
3.5 Analyse av datamateriell.....	16
3.6 Etske hensyn	16
4.0 Analyse av resultat og drøfting	17
4.1 Funn om barns behov for trygghet.....	17
4.1.1 Trygg tilknytning og primærkontakt.....	17
4.1.3 Overgangsobjekt	19
4.1.5 Gode rutiner, mindre grupper.....	20
4.1.7 Antall dager tilvenning.....	21
4.2 Samarbeid med minoritetsforeldre.....	22
4.2.1 Tilrettelagt oppstartsamtaler med tolk	22
4.2.3 Trygge foreldre—en tilnærming til mangfold	24
5.0 Avslutning.....	26
Litteraturlister.....	27
Vedlegg	28

1.0 Innledning

Tilvenning er en sentral del av arbeidet i barnehage. I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver står det at “barnehage skal samarbeid med foreldrene legge til rette for barnet kan få en trygg og god start i barnehagen” (Utdanningsdirektoratet, 2017, s.33). Det er i dag mange barnehager som har like oppstarts rutiner både for norske barn og barn med minoritetsbakgrunn. Etter å ha jobbet over seks år på ulike småbarnsavdelinger har jeg opplevd mange utfordringer i tilvenningsperiodene, særlig når det gjelder minoritets barn og foreldre. Jeg har opplevd at mange barn med minoritets bakgrunn trengte mye støtte i den nye hverdagen. Men det er også noen foreldre som trenger mye støtte og veiledning. Jeg har også opplevd at mange minoritets foreldrene var forberedt og gledet seg til at barnet skulle komme inn i barnehagehverdagen, mens barnet derimot slet med å venne seg til den nye hverdagen.

Det norske samfunnet er mer sammensatt og komplekst enn tidligere. Vi som jobber i barnehager opplever at barnehagen i dag er en viktig arena for møter mellom mennesker med ulikt språk og kulturell bakgrunn. Det mangfoldet som finnes i dagens norske samfunn gjenspeiles i barnehagen (Gjervan, 2014). Jeg kommer fra Kina og er mor til to barn. Mine barn har en annen bakgrunn enn norske barn. Jeg har derfor et sterk ønske om at alle barn som har en minoritetsbakgrunn får en tilrettelagt tilvenning. Som fremtidig barnehagelærer trenger jeg mer kunnskap om hvordan jeg kan tilrettelegge tilvenningen for de yngste minoritetsbarna. Derfor vil jeg fokusere på tilvenning for dem i min bacheloroppgave.

Målet mitt for denne oppgaven er at barnehagelærere og øvrige barnehagepersonell gjennom å lese denne oppgaven kan få mer kunnskap og forståelse om hvordan man kan tilrettelegge tilvenningsperioden for de yngste minoritets barna.

1.1 Problemstilling

Når det gjelder temaet tilvenning, fant jeg en del forskning på internett som handler om de yngste barna i barnehagen. Jeg fant også en del forskning på foreldresamarbeid med minoritetsforeldre når jeg søkte på det. Men jeg fant ingen forskning om de yngste barna med minoritets bakgrunn i tilvenning i barnehagen.

Jeg husker at jeg var så bekymret da min eldste datter skulle begynne i barnehagen. Fordi det var første gang noen andre skulle passe på henne. Jeg var redd for mange små ting. Redd for at hun ikke skulle like maten i barnehage siden hun fikk kinesisk mat hjemme. Jeg var redd for at personalet i barnehage ikke vil forstå hennes ytringer da disse var på kinesisk. Jeg tror det er mange minoritetsforeldre som opplever det sammen som meg. Med tanke på at jeg selv var bekymret, selv

om jeg vet hvordan barnehager fungerer i Norge. Det er faktisk mange minoritetsforeldre som ikke vet så mye om den norske barnehagen. Så jeg tror de kan være mer engstelige enn norske foreldre. Alle foreldre ønsker at barnet deres skal få en god start når de begynner i barnehagen. Jeg tror at det er mange minoritetsbarn og -foreldre som trenger mye støtte i tilvenning. Det er derfor et sterkt ønske for meg å utforske dette temaet. Min problemstilling blir: *Hvordan kan personalet tilrettelegge tilvenningen for de yngste minoritetsbarna i barnehagen?*

1.2 Avgrensning og begrepsavklaring

Jeg har brukt begrepet de yngste minoritets barna i min problemstilling.

I denne oppgaven er de yngste barna, barn som er mellom null og tre år. Minoritet er et begrep som brukes om en folkegruppe som utgjør et mindretall av et lands befolkning. I oppgaven er minoritets barn, barn som har et annet språk og kulturell bakgrunn enn norsk.

Med begrepet tilvenning mener jeg at tilvenning er de aller første dagene hvor barnet kommer i barnehagen sammen med foreldrene.

I min problemstillingen har jeg brukt begrepet personalet. Med det mener jeg barnehagelærere, barne- og ungdomsarbeidere og assistenter på avdelingen. Ut i fra min problemstilling vil jeg finne ut hvordan personalet kan tilrettelegge for tilvenning for de yngste minoritets barna. Hovedfokuset er rettet mot barns behov for trygghet og de ulike tiltakene barnehage kan bruke for å tilrettelegge tilvenning for minoritets barn. Jeg har også vektlagt foreldresamarbeid i oppgaven. Grunnen til det er at i tilvenningsperioden for barn og foreldre med minoritets bakgrunn så mener jeg at det er ekstra viktig med god kommunikasjon i foreldresamarbeidet slik at informasjonen mellom partene blir utvekslet på en god og tydelig måte.

1.3 Oppgavens disposisjon

I innledningen presenterer jeg bakgrunnen for valg av tema og min problemstilling. Deretter beskriver jeg begrepsavklaringer, og avgrensning for oppgaven. Videre skriver jeg om rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver, som er et av de viktigste styringsdokumentene for barnehager.

I teoridelen har jeg valgt teori som kan belyse min problemstilling. Det er to hoveddeler i teori kapitlet. Den første delen omhandler tilvenning. Der tok jeg opp teori om tilvenning for de yngste, tilknytning, trygg tilknytning, primærkontakt og overgangsobjekt. Den andre delen i teori kapitlet er om foreldresamarbeid. Her valgte jeg teori om foreldresamarbeid og dets betydning for barns

trivsel og utvikling, og teori om samarbeid med minoritetspråklige foreldre. Jeg har også tatt opp teori om tilnærming til mangfold.

I metode delen presenterer jeg ulike metoder som kan brukes i forskningsarbeid, før jeg begrunner hvilke metoder jeg benyttet meg av. Videre vil jeg presentere mine funn og drøfte dem i forhold til teorien som jeg har valgt.

Til slutt oppsummerer jeg oppgaven som avslutning, hvor jeg vil svare på min problemstilling.

1.4 Styringsdokument

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære (Utdanningsdirektoratet, 2017, s.33).

Her er rammeplanen for barnehagens oppgaver og innhold klar og det kommer tydelig frem at vi skal jobbe med en trygg og god tilvenning, dette gjelder også i arbeidet med tilvenning av barn fra minoritetsfamilier.

Videre står det at barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling (Utdanningsdirektoratet, 2017, s.29). I denne delen påpekes det at foreldresamarbeid er en sentral oppgave for barnehagen. Når det gjelder samarbeid med minoritetsforeldre står det tydelig i rammeplanen at barnehagen har et spesielt ansvar for at disse foreldrene skal ha mulighet til å forstå og gjøre seg forstått i barnehagen. Å møte foreldre fra ulike kulturer, både innen det norske samfunnet og fra andre land, krever respekt, lydhørhet og innsikt. Dette forutsetter at personalet er bevisste og tydelige i egen yrkesrolle og trygge på sin kompetanse.

Rammeplanen poengterer også at barnehager er forpliktet til å støtte barn ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger. Det gjelder både språklige og kulturelle uttrykk og religiøse tradisjoner. At barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet og støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger (Utdanningsdirektoratet, 2017, s.9)

2.0 Teori

I denne delen av oppgaven skal jeg redegjøre for relevant teori i forhold til temaet og problemstillingen min. Det er to hoved fokus i denne delen. Den første er tilvenning og den andre er foreldresamarbeid.

2.1 Tilvenning

I denne delen har jeg først valgt teori om tilnærming til tilvenning som innebærer forklaring av hvorfor tilvenning kan være utfordrende for de minste. Fordi jeg ønsker å gi leseren en forståelse for at tilvenning kan være en sårbar periode for de yngste, og at det derfor er nødvendig å tilrettelegge tilvenning. Deretter kommer jeg inn på teori om tilknytning, trygg tilknytning og tryggbase. Denne teoridelen kan være med å forklare at barn har behov for trygghet og hva som må til for å gi barn omsorg og trygghet. Trygg tilknytning er viktig for barns psykiske helse. Jeg har også tatt med teori om overgangsobjekt og primærkontakt. Siden et overgangsobjekt kan være med å trygge og trøste barn, og en primærkontakt kan bidra til å trygge barn.

2.1.1 Tilnærming

I følge Abrahamsen (2015) er det alltid vanskelig med det som er nytt, for små barn betyr oppstarten i barnehagen en form for avslutning på tilværelsen hjemme med foreldrene. Hun mener at det er en krevende periode for små barn å begynne i barnehage. Fordi det innebærer at de må forholde seg til nye omgivelser, ukjente ansikter og å oppleve at deres nærmeste omsorgspersoner ikke er tilstede med dem hele tiden. Videre understreker hun at barnehagepersonalet må gi barn tid, følge deres tempo og respektere barnets måtte til å takle overgangen på (Abrahamsen, 2015).

Broberg (2007) påpeker at små barns kognitive forutsetninger ikke er nok utviklet til å forstå hva som skjer når foreldrene forlater dem. De forstår ikke hvor lenge de skal være borte, og de kan heller ikke regulere sine følelser (Drugli, 2017, s.126). Barn kan oppleve det som svært skremmende når foreldrene ikke er sammen med dem.

Abrahamsen (2015) viser til Zachrisson (2010) sin forskningen at stress nivået hos de yngste barnehagebarn er veldig høyt ved barnehagestart. Hun mener høy aktivitet og mye støy kan være en risiko for barns trivsel og trygghet i tilvenningsperioden. Derfor understreker hun at god og faglig planlegging og organisering av tilvenningsperioden kan forebygge disse utfordringene for barna. Fleksible voksne, små barnegrupper og sensitive voksne er en forutsetning for god tilvenning for de yngste (Abrahamsen, 2013).

Drugli (2017) understreker at de fleste små barn trenger mye støtte fra personalet for å takle adskillelsen fra foreldrene. Glaser (2013) er enig med Drugli at barnehagens tilvenningsrutiner kan hjelpe barna til å oppleve stabilitet og trygghet. Og det er derfor viktig å ha gode rutiner for hvordan innkjøringsperioden skal gjennomføres, slik at overgangen oppleves god både for barnet, foreldrene og de øvrige i barnehagen.

2.1.2 Tilknytning

Tilknytningsteori ble utviklet av John Bowlby. Abrahamsen (2015) henviser til Bowlby sin teori om tilknytning om den følelsesmessige tilhørigheten barnet har til sine nære omsorgspersoner.

Abrahamsen forstår Bowlby sin teori slik at hvis barn over tid opplever trygge følelsesmessige bånd til sine omsorgspersoner, så vil det påvirke barns fremtidige relasjonsutvikling og psykisk helse på en positiv måte. Derimot kan tilknytning fungere som en risikofaktor for barns psykiske helse hvis tilknytning mellom barn og omsorgspersonen føles utrygg. Derfor kan tidlig atskillelse mellom barn og foreldre påvirke barns psykiske helse hvis den ikke håndteres godt (Abrahamsen, 2015).

Ut i fra Abrahamsen (2015) sin forståelse av Bowlby sin teori, er det naturlig at små barn under tre år protesterer på fravær og atskillelse fra tilknytningspersonene sine. Protestene kan være gråt, søke fysisk nærhet og forsøke å få blikkontakt. Dette er et tegn på at det er gode bånd mellom barn og tilknytningspersonen. Små barn ønsker å være nær sine omsorgspersoner. Barn kan reagere med å bli urolige når de opplever at denne nærheten forandrer seg. Handlinger barn foretar seg i en slik situasjoner kaller Bowlby ifølge Abrahamsen for tilknytningsatferd. Tilknytningsatferd er alle de forskjellige formene for atferd som hjelper barnet med å skape og beholde nærheten til sine omsorgspersonene. Derfor er det av stor betydning å ha en følelsesmessig disponibel tilknytningsperson. Fordi den personen kan få barnet til å trives og føle seg trygg, noe som kan fremme den generelle utviklingen til barnet (Abrahamsen, 2015, s.58-59).

2.1.3 Trygg tilknytning, trygg base

Ved trygg tilknytning kan vi forstå det slik at barnet får trøst, omsorg, nærhet og beskyttelse når de søker det. Barn stoler på at omsorgspersonen er tilgjengelig for dem. De vet at de vil få den hjelpen de trenger ved behov. En god og trygg tilknytning fra starten av har mye å si for barnets videre trivsel i barnehagen. For å utvikle trygg tilknytning er barnehagepersonalets sensitivitet en avgjørende faktor (Drugli, 2017).

Når vi snakker om trygg tilknytning i en oppstartsperiode, innebærer det at de voksne fungerer som en trygg base for barn. Drugli (2017) henviser til Smith sin teori om at barn vil ha en

omsorgsperson tilgjengelig fordi barn er bevisst på at nærhet til omsorgspersonen fører til en følelse av trygghet. Når barn har utviklet tillit og tiltro til omsorgspersoner i barnehagen, har de mulighet til å bruke dem som en trygg base for trøst og trygghet når de trenger det. Barn som opplever trygghet har et innebygget behov for å utforske og mestre nye ting. Når et barn sitter på gulvet tett ved siden av sin trygge omsorgsperson og får dekket sitt behov for omsorg og nærhet så vil utforskning behovet melde seg. For eksempel når barnet går bort fra den voksne for å utforske nærmiljøet. Barnet ser et objekt som fanger deres oppmerksomhet. Etter å ha undersøkt eller hentet dette objektet returnerer barnet til den voksne. Dersom det inntreffer noe som virker skremmende kommer barnet raskt tilbake til den voksne. De søker den beskyttelsen og trygghet som en god omsorgsperson kan gi. Slike handlinger kan ifølge Drugli (2017) forstås at den voksne fungerer som en trygg base for barns utforskning. Hun eller han fungerer som et psykologisk ladestasjon som barnet går til og fra. Drugli mener at det er viktig at den voksne følger med på hva barnet gjør, fordi barnet vil forsøke å få øyekontakt for å forsikre seg om at den voksne er tilgjengelig for dem.

2.1.4 Primærkontakt

Primærkontakt er en person som skal følge opp barnet og foreldrene i oppstarten i barnehagehverdagen. Det betyr at primærkontakten har et særlig ansvar for sine primærbarn. Hun eller han er mest mulig sammen med foreldre og barn i de første dagene. En primærkontakt sine oppgaver kan være å holde kontakt med foreldrene og formidler informasjonen, hjelper barnet med maten, bytte bleier, legge barnet og hente barnet når barnet er våknet. På den måten kan foreldre bli bedre kjent med primærkontakt og barn har muligheter å etablere et tilknytningsforhold til primærkontakt (Abrahamsen, 2015).

Drugli (2017) mener at det er viktig for barns utvikling at de har minst en trygg tilknytningsperson. Hun fremhever at et tilknytningsforhold kun kan bygges opp over tid, med gjentatte erfaringer hvor barnet mottar omsorg og kan ha tillit til tilknytningspersonen. Abrahamsen (2015) mener barn trenger stabilitet og kontinuitet i sine relasjoner til andre. Hun mener det er vanskelig for barn å etablere et tilknytningsforhold når de stadig må forholde seg til nye voksne. Derfor anbefaler Abrahamsen at det brukes primærkontakt på de yngste barna som begynner i barnehagen. Men Sandvik (2006) har et annet synspunkt og mener det er positivt at barnet har flere tilknytningspersoner å spille på, og på den måten sikre trygg tilknytning.

2.1.5 Overgangsobjekt

Abrahamsen (2015, s.141) henviser til Winnicott sitt begrepet overgangsobjekt, et overgangsobjekt kan bidra til at barnet kan finne trøst og beroligelse. Overgangsobjekt kan for eksempel være

smokk, kosedyr, bilder eller leker. Winnicott mener ifølge Abrahamsen at ved hjelp av overgangsobjekter kan barnet holde på de «indre bildene» av sine foreldre over lengre tid. Overgangsobjekter minner barna om det som ikke er til stede, men som likevel finnes. Abrahamsen viser til at Winnicott forklare at det er ikke overgangobjekt selv som er viktig for barnet, men hva det symboliserer. Overgangsobjekter har en følelsesmessig verdi for barna. Abrahamsen påpeker at ved hjelp av å bruke overgangsobjektet kan små barn finne trøst i mange ulike situasjoner. Som for eksempel ved å legge seg til å sove, har vondt eller er lei seg og å hjelpe barnet med å beherske fraværet av foreldrene på en bedre måte (Abrahamsen, 2015).

2.2 Foreldre samarbeid

Når det gjelder foreldresamarbeid så har jeg valgte teori om foreldresamarbeids betydning for barns trivsel og utvikling. Fordi foreldrenes trygghet kan være med å påvirke barns trivsel og utvikling. Derfor er samarbeid med foreldre en viktig oppgave for personalet i barnehagen. Jeg har også tatt med teori om samarbeid med minoritetsspråklige foreldre. Siden det kreves mer kompetanse og tilrettelegging i et slik samarbeidsforhold. Til slutt presenterer jeg teori om tilnærminger til mangfold, som handler om problemorientert tilnærming og ressursorientert tilnærming. Grunnen til at jeg valgte teori om tilnærminger til mangfold er at jeg mener den gir et godt bilde av hvordan ulike tilnærminger til mangfold kan påvirke personalets arbeid. Slik at de kan få mer kunnskap og forståelse om foreldresamarbeid med minoritets foreldre.

2.2.1 Foreldresamarbeids betydning for barns trivsel og utvikling

Drugli (2017, s.104) understreker at et nært og godt samarbeid mellom hjem og barnehage har uvurderlig betydning for barnets trivsel og hvordan de har det i barnehagen. Hun henviser til forskning fra Clarke-Stevard og Allhusen (2005), Chapancer (2002) at gjensidig og varm kommunikasjon mellom foreldre og personale har en positiv effekt på barnets trivsel og fungering i barnehagen. Når foreldre har tillit til det pedagogiske arbeidet som gjøres i barnehagen så kan dette være en faktor som fremmer barnets trivsel og utvikling. Videre mener Drugli (2017) at det er barnehagen som er den profesjonelle aktøren og dermed har ansvaret for å etablere et godt samarbeid med foreldre.

For å få et godt foreldresamarbeid er det viktig at personalet har respekt og forståelse for foreldrene sine synspunkter og deres valg når det gjelder oppdragelse av sine barn, og se foreldrene som ressurspersoner for sine barn (Drugli, 2017). Det betyr at det kan være ulike meninger mellom foreldre og personalet, men personalet må være klar over at de fleste foreldre har en grunnleggende

intensjon om å gjøre det beste de kan for sine barn. Det er viktig at voksne i barnehagen viser seg som en fagperson som foreldrene kan få tillit til.

Da må personalet ifølge Glaser (2014) ha kunnskap om gjeldene lover og regler, og inneha god faglig kunnskap. Slik at pedagogen faglig kan begrunne sine valg og meninger. Haugen, Løkken og Røthle (2005, s.196) henviser til Frøyland som mener er det pedagogene sin oppgave å få foreldrene til å bli trygge på barnehagen og at det er god kvalitet i det arbeidet som gjøres i barnehagen. Slik at foreldre kan stole på at barnehagen er trygt sted og at barnet deres blir ivaretatt på en god måte.

2.2.2 Samarbeid med minoritetsforeldre

Når det gjelder samarbeid med minoritetsforeldre mener Gjervan (2013) at det kan være utfordrende. Det er ofte enkelt å forstå og samarbeid med foreldre som har samme bakgrunn, kunnskaper og erfaringer som en selv har. Når foreldre og barnehage personalet har ulike verdier, kultur og kunnskap, kan det lett å oppstå uenighet i samarbeidet. Hun påpeker at språk, ulike forventning, ulike erfaringer for personalet og foreldre er blant de utfordringene. Gjervan hevder at gode dialoger mellom barnehage og foreldrene er viktig for samarbeid, og god dialog skaper forståelse, men ikke nødvendigvis enighet. De som deltar i dialog må være ærlig og tydelige. Anerkjennelse og gjensidig respekt er også viktig for å kunne samarbeide (Gjervan, 2013, s.101-105).

Palludan mener ifølge Glaser (2013, s.69) at personalet lettere kan anerkjenne og gjenkjenne, de egenskaper og erfaringer som majoritetsbarn har, enn de gjør med minoritetsbarna. Glaser (2013) påpeker å støtte barn ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger er det viktig for at barnehagen kan inngå et nært samarbeid med foreldrene. Hun understreker at det uformelle samarbeidet som hente og bringesituasjoner med foreldre er viktig, og at det er ekstra viktig for minoritetsforeldre. Fordi på den måte kan foreldre bli kjent med barnehagens og arbeid som gjøres der. Det er i stor grad ved hente og bringesituasjoner informasjon om barnet og barnets hverdag utveksles. Selv om det er korte samtaler så er disse uformelle møtene svært viktig for å skape tillit og trygghet mellom personalet og de foresatte. De uformelle dialogene skaper grunnlaget for å kunne snakke åpent og fortrolig ved de mer formelle møtene som foreldresamtaler og foreldremøter. Gjennom de uformelle samtalene og tilstedeværelse kan foreldre og personalet bli trygge på hverandre. Videre forklarer hun at personalenes holdninger til mangfoldet får konsekvenser for samarbeidet med disse foreldrene. Hvis personalet har et åpent sinn og ser på mangfoldet som en ressurs og muligheter, så kan det få positiv konsekvenser for samarbeidet med

foreldre. Men hvis personalet holdning er at mangfoldet er et problem og et hinder, så kan det få svært negative konsekvenser for samarbeidet mellom personalet og foreldre (Glaser, 2013).

Gjervan (2013) refererer til Lauritsen sin undersøkelse hvordan barnehager møte mangfoldige barne- og foreldregrupper. Lauritsen oppdaget at de ansatte i barnehagene ble usikker på sin egen kompetanse i kontakt med minoritetsforeldre.

2.2.3 Tilnærminger til mangfold

Gjervan, Andersen og Leka (2014) skriver om to ulike pedagogiske tilnærminger til mangfoldet, problemorientert tilnærming og ressursorientert tilnærming. Disse to forskjellige tilnærmingene får ulike konsekvenser for hvordan etnisk mangfold blir ivaretatt i barnehagen. Hauge mener ifølge Gjervan, Andersen og Leka (2014) å ikke ta utgangspunkt i barn og foreldres ulike språklige og kulturelle bakgrunn i barnehagens pedagogiske arbeid, kan betraktes som en problemorientert tilnærming. Det vil si at barnehagens sitt personale ser på barnas minoritetsbakgrunn som en mangel og et hinder for å lære norsk språk og kultur. Og et hinder for samarbeid med foreldrene. Personale har ikke en anerkjennende væremåte overfor barnas språklige og kulturelle bakgrunn. På en måte kan vi si at dersom personalet er for opptatt av problemene ved å ha godt språklig, kulturelt og religiøst mangfold i barnehagen, har barnehage en problemorientert tilnærming. Personalet ser altså på dette som en uønsket situasjon. Gjervan, Andersen og Bleka, (2014) henviser til undersøkelser fra flere barnehager i Norge viser at manglende anerkjennelse av barns ulike språklige og kulturelle kompetanse kan få svært negative konsekvenser for barnas muligheter til mestring, trivsel og utvikling i barnehagen.

Dersom personalet gir rom for det og tar konsekvensene av det å ha et språklig, kulturelt og religiøst mangfold i barnehagen, kan man si at barnehagen har en ressursorientert tilnærming. Personalet ser på det som en ressurs det å kunne være en del av et flerkulturelt miljø. En barnehage som har denne innstillingen ser på mangfold som en ressurs. Slike barnehager ser på det flerkulturelle som normaltilstand, og endrer ordinær virksomhet slik at erfaringene og bakgrunnen til minoritetsbarna og deres foreldre også blir satt på dagsordenen. Mangfoldet blir en integrert del av barnehagens pedagogikk, innhold og organisering. Det flerkulturelle gjennomsyrrer hverdagen, og gir mulighet for kulturell og språklig refleksjon (Gjervan, Andersen og Bleka, 2014).

3.0 Metode

3.1 Kvalitativ metoder

Metode er en fremgangsmåte for å få svar på noe vi ønsker å vite mer om (Bergsland og Jæger, 2016). Det finnes flere forskjellige av metoder. Men vi kan i hovedsak skille mellom to hovedtyper, det er kvalitativ og kvantitativ metode.

Kvantitative metoder brukes for å få informasjon som nettopp kan måles og settes inn i statistikk.

Det betyr at metodene har mer fokus på utbredelse og antall. Det kan for eksempel være

spørreundersøkelser. Datasamling kan skje uten direkte kontakt (Bergsland og Jæger, 2016).

Kvalitative metoder handler mer om å gå i dybden av det som man vil undersøke. Disse metodene ser mer på mening og opplevelse. Dette er ikke målbare resultater slik som kvantitative metoder kan være. Kvalitative metoder dreier seg om et subjekt-subjekt forhold mellom forsker og informant (Bergsland og Jæger, 2015). Det vil si at metode gir en direkte kontakt med feltet, er mer fleksibel i svarene. Man samler data hovedsakelig gjennom observasjon og intervju (Dalland, 2015).

3.2 Valg av metode

I denne oppgaven har jeg valgt å benytte kvalitativ metode i form av intervju. Jeg valgte denne metoden fordi jeg mener at informantene sitt perspektiv kan gi meg mer forståelse, slik at jeg kan få svar min problemstilling. Kvalitative intervjuer er en fleksibel undersøkelsesmetode. Christoffersen og Johannessen (2012) henviser til Kvale og Brinkmann (2009) som mener at intervju er en samtale med en struktur og et formål. Bergsland og Jæger (2015) understreker at hovedpoenget med et intervju er å få svar på de spørsmål som blir stilt. Det er derfor viktig at jeg som forsker har en teoretisk forståelse av fenomenet som skal undersøkes for å kunne stille gode og viktige spørsmål (Dalland, 2015).

En kan bruke intervju som mer eller mindre strukturert, jeg har valgt å bruke semistrukturert eller delvis strukturert intervju som ifølge Christoffersen og Johannesen (2012) har en overordnet intervjuguide, mens spørsmål, temaer og rekkefølge kan variere.

Denne metoden gir meg rom til å stille åpne spørsmål der informantene fritt kan besvare spørsmålene med egne ord og svare utfyllende og detaljert på spørsmål som stilles. Jeg hadde laget en intervjuguide (se vedlegg 2) i forkant av intervjuene. Der hadde jeg skrevet ned spørsmålene som jeg ville stille, samtidig som jeg hadde noen oppfølgingsspørsmål underveis. For å holde oversikten over spørsmålene, delte jeg inn i underoverskrifter. Intervjuguiden var rammen for intervjuet og den var til god hjelp for å holde tråden under intervjuet. Fordelen med et semistrukturert intervju er at

jeg som forsker kan tilpasse intervjuet fortløpende ved for eksempel å endre rekkefølgen på spørsmålene, og jeg kan stille oppfølgingsspørsmål. Jeg brukte samme intervjuguide i begge intervjuene fordi jeg vil se om det var likheter og ulikheter.

3.3 Valg av informanter og gjennomføring av intervju

Ved å bruke en kvalitativ metode som intervju, hvor forskeren utfører intervjuer med to til tre intervjupersoner. Så vil dataene som blir innsamlet som regel gi nok informasjon til å belyse problemstillingen (Dalland, 2015). Jeg valgte å intervju to pedagog fra to forskjellige barnehager som jobber ulikt med tilvenning. Hensikten min var at jeg ønsket å få vite mer om deres like og ulike tanker, meninger og hvordan de jobber med om tilvenning for de yngste minoritetsbarna. Målet med disse intervjuene var å innhente informasjon til å belyse problemstillingen min. Jeg har valgt å kalle mine informanter for Siv og Anne. Grunnen til at jeg ville intervju Siv er at hun arbeider i en flerkulturelle barnehage som i mange år har hatt et høyt snitt med andel av barna som har minoritetsbakgrunn. I år er denne andelen på cirka 60 prosent. Siv sin barnehage arbeider med å synliggjøre mangfoldet slik at barn og foreldre kan føle seg inkludert. Siv er pedagogisk leder ved en småbarnsavdeling hvor det er henne og 3 assistenter og de har 12 barn i alderen 0 til 3 år. Hun opplyser at hun har arbeidet på denne avdelingen i 6 år. Så hun skulle ha gode forutsetninger for å kunne gi meg informasjon om tilvenning for de yngste minoritetsbarna

Den andre informanten er Anne som er pedagogisk leder ved småbarnsavdeling som har 14 barn i alderen 0 til 3 år. Det er henne, en pedagog uten personalansvar og 2 assistenter. Jeg valgte å intervju Anne fordi barnehage hennes lenge har brukt tre dagers tilvenning, men de har nå nylig begynt å jobbe med Jåttå-modellen i tilvenning. Det er en modell der foresatte er sammen med barnet i fem dager i tilvenning, og de har hoved ansvar for barnet sitt de første tre dager. Etter disse tre dagene tar personalet å nærmer seg barnet gradvis og i barnet sitt eget tempo.

Jeg valgte å utførte intervjuene på intervju personenes arbeidsplass i deres arbeidstid. Dette er en trygg og kjent arena for informantene. Dalland (2015) peker på at forhold rundt et intervju kan ha mye å si for kvaliteten på samtalen.

Jeg valgte å bruke lydopptaker under intervjuene slik at jeg kunne fokusere på samtalen. Fordi det er utfordring for meg å fokusere på både samtalen og samtidig måtte skrive ned det som blir sagt. Dalland (2015, s.175) anbefaler å bruke lydopptak fordi det er et hjelpemiddel som tar vare på alt som blir sagt. Og samtidig fanger opp nyanser i språk og stemmeleie.

Jeg har slettet all data fra lydopptakene etter at intervjuene er transkribert. Informantene mine har også fått fiktive navn i oppgaven. Dette har jeg gjort slik at mine informanter skulle føle seg trygge på at de ikke skal bli gjenkjent.

3.4 Feilkilder

Bergsland og Jæger (2014) peker på at ingen metode er feilfri. Det å bruke intervju som metode har mange fordeler, men samtidig også noen ulemper. Det er derfor viktig å reflektere og være kritisk til egen innsamlingsstrategi når man gjennomfører undersøkelser.

Det avhenger blant annet av at meninger og følelser som kommer til uttrykk, kan oppfattes og feiltolkes av meg som forsker. Under transkribering og analyse av arbeidet, kom det frem at spørsmålene mine nok har vært ledende.

Det er viktig å tenke over at feilkilder kan forekomme i arbeid med intervju.

Jeg valgte å ikke sende ut intervjuguiden til mine intervjupersoner på forhånd. Dette fordi jeg ønsket spontane og direkte svar. En ulempe med å sende intervjuguiden til informantene på forhånd kan være at de velger å lese seg opp på spørsmålene. Da er det mulig jeg ikke hadde fått deres mening, men at de vil snakket om teori som de nylig hadde lest. En ulempe med å ikke sende intervjuguiden kan være at informantene dermed ikke kunne utdype svarene sine, og de kunne glemme å fortelle noe som det er egentlig var viktig å få frem.

3.5 Analyse av datamateriell

Jeg analyserte et og et intervju. Jeg startet med å transkribere intervjuene, det vil si at lydfilene av intervjuene ble omgjort til tekst. For å få en bedre oversikt over mine funn, valgte jeg å kode intervjuene for å finne sammenhenger, fellestrekk og forskjeller. Til slutt trakk jeg ut den informasjonen som er meste relevant og nyttig for å belyse min problemstilling. Og det er dette som jeg kommer nærmere inn på i resultatkapitlet.

3.6 Etiske hensyn

Jeg var bevisst på konfidensialitet og informert samtykke er viktig i starten av intervjuprosessen.

Bergsland og Jæger (2014, s.83) påpeker at informert samtykke går ut på at intervjupersonene har krav på å vite om oppgavens formål og hovedtrekkene i prosjektet. Jeg sendte e-post til daglig leder i de to barnehagen som inneholdt informasjon om min bachelor oppgave og hva som var hensikten ved å få lov til å avholde et intervju med en pedagogiske leder. Da de daglige lederne samtykket til at jeg kunne foreta et intervju tok jeg kontakt med informantene mine. Begge informantene fikk et skriftlig samtykkeskjema (se vedlegg 1), som vi gjennomgikk sammen før de signerte.

Dette samtykkeskjema inneholdt tema og problemstilling på min oppgaven. Det var også tatt med hvordan jeg kom til å bruke informasjonen jeg innhentet fra dem. Et punkt omhandlet sensitive opplysninger og at de ville bli anonymisert, og at informantene når som helst kan trekke seg fra oppgaven. Dette er i trå med Bergsland og Jæger (2014, s. 85) at man skal ikke offentliggjøre personlige data som kan avslører deltakernes identitet.

4.0 Analyse av resultat og drøfting

I dette kapitlet skal jeg se nærmere på resultatene fra intervjuene. Kodene jeg fant i de transkriberte intervjuene er satt opp som inndeling under to kategorier. De kategoriene er barns behov for trygghet og foreldresamarbeid. Jeg har også sortert svarene under hvert kategorier. I kategorien barns behov for trygghet ønsker jeg innsikt i trygg tilknytning og primærkontakt, overgangsobjekt, gode rutiner og mindre gruppe og antall dager. I kategorien Foreldresamarbeid inneholder det oppstartmøte med tolk ved og tilnærming til mangfold. Jeg valgte å skrive funn først og deretter drøfte det aktuelle funnet umiddelbart, fordi jeg mener det er den mest oversiktlige måten å gjøre det på for å belyse problemstillingen min.

4.1 Funn om barns behov for trygghet

Under funn om barns behov for trygghet sorterte jeg svarene inn i følgende punkter: trygg tilknytning og primærkontakt, overgangsobjekt, gode rutiner og mindre gruppe og antall dager.

4.1.1 Trygg tilknytning og primærkontakt

Begge informantene mente at trygghet var den viktigste faktoren å tenke på når barn starter i barnehagen. Begge fortalte meg at barns reaksjon på overgangen fra hjem til barnehage varierer. Noe barn trenger mye støtte, mens noe klarer seg fint. Når jeg spurt de om barnehage bruker primærkontakt eller ikke fikk jeg to ulike svar. Siv uttalte følgende:

Ja, vi bruker alltid primærkontakt i tilvenning. Jeg mener det er et av de beste tiltakene vi kan bruke for å få trygg tilknytning og god tilvenning når det gjelder de yngste barna. Det er utrolig viktig at barn kan få en trygg tilknytning til en voksen i tilvenningsperioden. Det er vanskelig for barn å forhold seg til flere voksne i så kort tid. Barn trenger å forholde seg til en omsorgsperson til å begynne med. Det er også en annen fordel ved å bruke primærkontakt. At foreldre blir bedre kjent med primærkontakt.

Anne sa at de ikke bruker primærkontakt. Hun uttrykte seg slik:

Vi bruker ikke primærkontakt nå. Vi har brukt primærkontakt i mange år. Grunnen til det er at dette har vært svært vanskelig for enkelt barn å håndtere når primærkontakten til barnet har vært borte fra jobb. For eksempel når primærkontakt er syk, eller om barnet blir levert før

primærkontakt er kommet på jobb, så blir det ikke lett for foreldre og barn å takle den situasjonen. Vi synes det er best at barnet blir kjent med alle de voksne på avdelingen istedenfor bare en. Og særlig etter vi har begynt med Jåttå-modellen. Vi har fem dager for at barn kan bli trygge på oss voksne, vanligvis går dette fint.

Det kommer frem i intervjuene at Siv og Anne har ulike tanker om primærkontaktordningen. Men begge legger vekt på trygghet. Dette er i tråd med rammeplanen som understreker at barnehage skal legge til rette for at alle barn skal få en trygg og god start i barnehagen. Personalet skal sørge for at barnet opplever tilhørighet og trygghet (Utdanningsdirektoratet, 2017, s. 33). Informantene forklarer at noen barn takler fint overgangen fra å være hjemme med sine foreldre til å være sammen med nye omsorgspersoner og andre barn. Mens andre barn er utrygge og trenger mer tid til å tilpasse seg til barnehage hverdagen. For eksempel så barn bli redde, gråte og få sterke reaksjoner ved adskillelse fra foreldrene sine. Informantene sin erfaringene samsvarer med teorien til Abrahamsen (2015) som påpeker at det er vanskelig for de yngste barna ved oppstart i barnehagen, fordi det er en stor forandring som skjer. De må forholde seg til nye omgivelser, ukjente ansikter og oppleve at foreldrene deres ikke er tilstede med dem. Ut i fra Bowlby sin teori (referert fra Abrahamsen 2015) er det naturlig at små barn under tre år protesterer på fravær og atskillelse fra sine tilknyttingspersoner. Både Siv og Anne har opplevd at det er store variasjoner på hvordan barn takler overgang fra hjemmet til barnehagen, noe som er helt naturlig siden alle barn har sin egen personlighet og medfødte gener. Ved å se på funn og knytte dem opp mot teori, kommer det frem at personalet som jobber med de yngste barna har et stort ansvar for å sikre at barn får tid til utvikle trygg tilknytning i tilvenningsperiode.

Teorien viser at hvis barnet skal bli trygt i barnehagen, forutsetter det at personale fungerer som en trygg base for barn (Drugli, 2017). Siv mener at barn skal få oppleve å føle seg trygge, så derfor er det er viktig at vi jobber med å skape trygg tilknytning når barn begynne i barnehagen. For trygg start å sikrere at barn kan etablere en trygg tilknytning til en voksen i tilvenningsperioden, forklart Siv at de alltid bruker primærkontakt. Hun mener primærkontakt er den beste måte å jobbe på for å få en trygg tilknytning for de yngste. Hennes tankegang får støtte fra flere teoretikere. Abrahamsen (2015) anbefaler at det brukes primærkontakt på de yngste barna som begynner i barnehagen, fordi hun mener barn trenger stabilitet og kontinuitet i sine relasjoner til andre. Det er vanskelig for barn å etablere et tilknytningsforhold når de stadig må forholde seg til nye voksne. Drugli (2017) mener et tilknytningsforhold bare kan bygges opp over tid, med gjentatte erfaringer hvor barnet mottar omsorg og oppretter tillit til sin tilknytningsperson.

Anne fortalte at de ikke bruker primærkontakt. Det er fordi hun har opplevd det kan være sårbart for barn å håndtere situasjonen når primærkontakt har vært borte fra jobb ved sykdom eller andre grunner. Hun mener det derfor er viktig at barn blir kjent med alle, eller minst to voksne på avdelingen. Hennes mening får støtte fra Sandvik (2006) som mener det er positivt at barnet har flere tilknytningspersoner å spille på, og på den måten sikre trygg tilknytning. Jeg forstår det slik at det kan være lettere for barn å møte en voksen som de har etablert tilknytning til når de blir levert i barnehagen. Men spørsmål er hvor god denne tilknytningen vil være, med så mange nye å forholde seg til på en og samme tid. Abrahamsen (2015) mener det er vanskelig for et barn å etablere gode tilknytninger til flere voksne på kort tid. Uti fra hva Abrahamsen mener så ser jeg at det er en fordel i barnehagen til Anne som bruker Jåttå-modellen der foreldre er tilstede med barnet i fem dager. På den måten får barnet lengre tid å bli kjent med de voksne.

Begge informantene gav uttrykk for at de er opptatt av at barnet skal få en trygg tilknytning. Slik at de kan få en god tilvenning i barnehagen, men de bruker ulik fremgangsmetode for å nå dette målet. Med utgangspunkt i Drugli og Abrahamsen sine teori er det naturlig å si at det er viktig med bruk av primærkontakt for å skape trygghet og god tilvenning for de aller yngste barna. Men på den andre siden forstår jeg Anne sitt synspunkt om at det blir sårbart for barnet hvis sykdom skulle oppstå blant personalet i tilvenningsperioden.

4.1.3 Overgangsobjekt

Begge informantene fikk spørsmål om hva de mener om begrepet overgangsobjekt. Begge ønsker at barnet skal ha et overgangsobjekt når de begynne i barnehagen. Siv beskrev det slik:

Jeg kjenner på kroppen at det er mye lettere å berolige barn når de bruke smokker eller har med en bamse. Jeg har opplevd at det er flere minoritets barn som ikke bruke disse tingene. Da tar det mye lengre tid å berolige barn når de gråte. Derfor mener jeg at det er kjempe viktig å oppfordre foreldre til å ta med noe som er av verdi for barnet.

Anne er enig med Siv. Hun sa at de alltid oppfordrer foreldre til å ta med et overgangsobjektet. Hvis barnet ikke bruke smokk eller kosedyr, så kan de ta med et bilde av foreldrene eller leker som de knyttet til. Fordi overgangsobjektene kan være til god hjelp for å trøste barnet. Hun sa at de lar barnet få bruke smokk så mye de vil i starten. Etter hvert som barnet blir tryggere og de ser at behovet ikke er det samme lenger, så brukes overgangsobjektet mest når barnet skal sove.

Winnicott (referert fra Abrahamsen 2015) mener et overgangsobjekt kan bidra til at barnet kan finne trøst og beroligelse. Hun mener ved hjelp av overgangsobjekter så kan barnet holde på de indre

bildene av sine foreldre over lengre tid. Dette er også noe av det informantene presiserer. Siv gav uttrykk for at et overgangsobjekt hjelper å berolige barn når de gråte, og Anne mener det kan hjelpe barnet å takle fraværet av foreldrene.

Begge informantene oppmuntrer foreldrene til å ta med overgangsobjekt, fordi de har et ønske om at barnet skal ha det best mulig i barnehagen. I mine øyne så er dette noe de gjør for å tilrettelegge tilvenning. Fordi det kan det skape trygghet hos barn ved å ha et overgangsobjekt.

Siv forklarte at hun har opplevde utfordringer hos minoritets barn som ikke bruke overgangsobjekt. Hennes erfaringer tilsier at det er nødvendig at personalet forklarer foreldre fordelene ved å ta med et overgangsobjekt.

Anne forklarte at dersom barnet ikke bruke smokk eller kosedyr, så sier de til foreldrene at de kan ta med et bilde av foreldrene eller leker som barnet er knyttet til. Jeg innser at dette er en god ide for minoritets barn. Ifølge Abrahamsen (2015) er bilder eller leker også former for overgangsobjekt, og en måte å skape trygghet på. Anne fortalte også at de lar barn bruke overgangsobjekt så mye de som de har behov for i starten. Fordi hun mener det er viktig å gi barn den tiden de trenger. Dette er i tråd med Abrahamsen sin mening som mener at barnehage personalet må gi barn tid og følge deres tempo.

4.1.5 Gode rutiner, mindre grupper

Det kom fram i intervjuene at informantene har like tanker om rutiner, og de syns mindre grupper kan bidra til at de yngste barna får trygghet. Begge er enig om at det skal være mindre grupper når det er tilvenning. Det skal være rolig rundt barna og det vil si at det ikke må være for mange barn og voksne tilstede inne på avdelingen. Informantene forteller i følgende:

Siv: Vi deler barnegruppen i to eller tre mindre grupper når det er tilvenning. Noen barn kan være ute, være inne på et annet rom eller kjøkkenet og noen er inne. Dagene er lagt opp slik at noen av barna på avdelingen er tilstede under tilvenningen, slik at barnet samtidig møter noen på sin egen alder.

Anne: Vi legger vekt på det ikke er mer enn 6 barn inne på avdeling når det er tilvenning. Grunnen til det er at for mange barn kan skape uro for det nye barn. Vi fokuserer på at barnet alltid har et fang å komme til og at det ikke skal være så mye på programmet under tilvenningsperioden. Det er viktig med ro rundt det nye barnet.

Begge informantene forteller at faste rutiner, mindre grupper er viktig for å skape trygghet for barnet under tilvenningen. De legger vekt på at det skal være rolig rundt barna og mener at barn kan føle seg utrygge dersom det er mange barn og voksne tilstede på en gang. Dette stemmer med Abrahamsen (2015) som mener høy aktivitet og mye støy kan være en risiko for barns trivsel og trygghet i tilvenningsperioden. Hun viser til Zachrisson (2010) sin forskning at stress nivået hos de yngste barnehagebarn er veldig høyt ved barnehagestart. Ifølge Abrahamsen kan god faglig planlegging og organisering forebygge disse utfordringene for barna. Etter å ha hørt Siv og Anne sine utsagn forstår jeg at de følger teorien til Abrahamsen ved at de er opptatt av å dele barnegruppen inn i små grupper i tilvenningsperioden. Siv forklarte at de deler barnegruppen på den måten slik at de nye får møte noen på sin egen alder. Da kan barnet i rolige omgivelser bli kjent med noen av de andre barna. Anne forklarte at de har fokus på at barnet alltid skal ha et fang å komme til. Ut ifra Drugli sin teori for å skape en trygg tilknytning til barn så det er viktig at omsorgspersonen er både fysisk og psykisk tilgjengelig for barn. Anne påpeker også at det ikke hele tiden skal skje så mye på avdelingen. Dette er i tråd med Abrahamsen (2015) som mener at det er mye nytt som skjer for barnet i oppstarten, blant annet nytt sted å oppholde seg på, nye leker, nye voksne, nye rutiner og nye barn. Det er derfor viktig at barnet må få tilstrekkelig med tid for å tilpasse seg den nye tilværelsen i barnehagen og at det er nødvendig å se hvert enkelt barn sitt behov.

4.1.7 Antall dager tilvenning

Tilvenningsperioden blir beskrevet som tre dager sammen med foreldrene hos Siv.

Siv sa at hun ønsker å ha lengre tilvenning, derfor oppfordre hun foreldrene til å bruke 5 dager eller mer hvis de har mulighet til det. Videre fortalte hun at det er en utfordring for mange av minoritets foreldre å ha mer enn 3 dager med tilvenning. Fordi de må gå på norsk undervisning, ellers får de ikke penger fra NAV. Siv sa at barn blir mye tryggere når foreldrene kan være flere dager sammen med dem i oppstartsperioden.

Anne sa at tilvenningsperioden hos dem er fem dager med foreldrene tilstede. Hun forklarte at de bruker Jåttå-modellen for tilvenning, der foreldre blir involvert gjennom ansvar og deltagelse. Etter at de begynte med 5 dager med tilvenning istedenfor 3 dager, så opplever hun at barn og foreldre blir tryggere. Det blir lettere for barnet å knytte seg til mer enn en voksen. Foreldrene blir bedre kjent med personalet, og barnehagens innhold. Hun fortalte også at de underveis bruker faglig skjønn og vurderer hvordan barnet har det i oppstarten og om de må avtale med foreldre om det er noe som må gjøres på en annen måte.

Drugli (2017) fremhever at små barn har grunnleggende behov er trygghet, forutsigbarhet og stabilitet. Barnehagen bør legge til rett for disse behovene bli ivaretatt i oppstart perioder. Er det nok med tre dagers tilvenning for barna? Ifølge Drugli trenger de flest småbarn mer enn tre dager til å bli kjent med ukjente mennesker. Dette stemmer med Anne som fortalte at hun har erfart at barn og foreldre blir tryggere med flere tilvenningsdager. Jeg er enig med Anne som mener det er viktig å bruke faglige kompetanse til å ha en dialog med foreldrene om hvilke reaksjoner og væremåte barnet deres har under disse første dagene. Det kan være at barnet har behov for at foreldrene tilbringer mer tid sammen med barnet i barnehagen. Eller at barnehagen i samråd med foreldrene har mulighet til å justere noen av rutinene sine, slik at det blir til barnets beste.

Ifølge Bowlby sin teori kan kvaliteten på tidlig tilknytning påvirker barnets emosjonelle og sosiale utvikling og påvirker barnets framtidig relasjonsdannelse og psykisk helse (Abrahamsen, 2015). Slik jeg forstår det så handler Bowlby sin teori om at god kvalitet i tidlig tilknytning vil gi en fremtidig positive utvikling innenfor det emosjonelle, sosiale, den psykisk helsen og evnen til relasjonsdannelse. Mens utrygg tilknytning kan fungere som en risikofaktor for utvikling innen disse områdene. Uti fra utsagn fra Anne og teori fra Bowlby, forstår jeg det slik at det er bedre å bruke 5 dagers tilvenning enn tre dager. Fordi da kan barn få mer tid til å knytte seg til en ny omsorgsperson og oppleve trygghet.

4.2 Samarbeid med minoritetsforeldre

Begge informantene mener foreldresamarbeid har stor betydning for en god tilvenning for barn. Når det gjelder samarbeid med minoritets foreldre, forklarte begge informantene at språk kan være en utfordringen. Jeg har i dette kapitlet valgt å dele inn i to punkter. Det først er tilrettelagt oppstartsamtaler med tolk, den andre er trygge foreldre, godt samarbeid.

4.2.1 Tilrettelagt oppstartsamtaler med tolk

Begge informantene forteller at informasjon er viktig og begge har nevnte at samarbeid med minoritetsforeldre kan være utfordrende og kreve mer tid og planlegging. Til vanlig så sendes det bare ut et standard velkomst brev til foreldre, men Siv fortalte meg at hun er skeptisk til å kun sende ut et slik brev til foreldre som ikke er så flinke til å lese norsk. Når det gjelder med minoritetsforeldre, forklarte begge informantene at de har oppstartmøte med tolk før tilvenning. Forskjellen er at hos Siv så har de oppstartmøte før tilvenning, gjerne så tidlig som i juni. Mens hos Anne har de møte på den først tilvenningsdagen til barnet.

Innholdet på oppstartmøte var ganske likt hos begge informantene. Det først er informasjon til foreldrene om tilvenning. For eksempel barnehagens rutiner, hvordan barnehagehverdagen er lagt

opp i tilvenningsperioden og barnehagens forventningen til foreldrene. Begge informantene mener det er viktig å forklare til foreldrene hvordan overleveringen skal foregå og på den måten kan foreldre bli forberedt på at barnet kan komme til å gråte ved avskjeden og at dette er helt naturlig for et barn å gjøre. Det andre er få mest mulig informasjon om barnet og foreldre. For eksempel, deres kultur, religion, barnets helse og barnets rutiner. Videre fortalte Siv at foreldrene har en del spørsmål som de stiller på møtet. For eksempel, hvor mange måltider barnet får i barnehagen, hvilken type mat de får, om barnet skal sove inne eller ute, hvorfor må barnet deres må ha med varm klær, hvorfor barnet må være ute på kalde dager.

I rammeplanen står det at barnehagen har et spesielt ansvar i møte med minoritetsforeldre, de skal få mulighet til å forstå og gjøre seg forstått i barnehagen. Det krever at barnehagen viser respekt og lydhørhet i møte med foreldre fra ulike kulturer, både innen det norske samfunnet og fra andre land. (Utdanningsdirektoratet, 2017). Begge informantene forteller at for å legge grunnlag for et godt foreldresamarbeid er informasjonen som blir utvekslet viktig. For å sikre at informasjon ikke blir misforstått av minoritetsforeldre, har begge informantene valgt å bruke oppstartsamtaler med tolk. Jeg innser at dette er en måte å legge til rette for et god foreldresamarbeid.

Begge informantene mener at språk er utfordrende når det gjelder kommunikasjon med minoritetsforeldre. Dette stemmer med Gjervan (2013) som mener at det kan være utfordrende når det gjelder samarbeid med minoritetsforeldre, fordi de har ulike språk, ulik bakgrunn og ulike erfaringer. Det er særdeles vanskelig å forstå et velkomstbrev som er skrevet på norsk hvis de ikke har tilstrekkelige med norsk kunnskaper. Ut ifra Siv sin kommentar så forstår jeg det slik at den vanlige ordning med å sende velkomstbrev til foreldre om oppstarten ikke er bra nok for mange minoritetsforeldre. Derfor er det smart å avtale et oppstartsmøte med disse foreldrene før oppstarten. En stor fordel med tolk på oppstartsamtalene er å sikre at informasjon som blir utvekslet blir forstått av begge partene. En ulempe kan være at det blir vanskelig å oppnå den samme kontakten når en ikke snakker direkte til hverandre. Og det kan være at tolken ikke har nok kunnskap til å oversette faguttrykk.

Jeg er enig med begge informantene som mener at det er viktig å informere om barnehagens rutine og forventninger. Det er viktig å forklare hvorfor barnehagen har de rutiner som de har og faglige kunne begrunne disse valgene. Slik at foreldrene kan få en forståelse av barnehagens verdisyn og oppgaver. Dette er i tråd med Glaser (2014) som mener at personalet må ha kunnskap om gjeldene lover og regler, og inneha god faglig kunnskap, slik at personalet faglig kan begrunne sine valg og meninger.

Begge informantene mener det er viktig å snakke om minoritetsforeldre om avskjed mellom barnet og foreldrene. At de er opptatt av dette viser at de har kjennskap til Abrahamsen (2015) som hevder at negativ reaksjon på adskillelse kan vise at det er en god relasjon mellom barnet og foreldrene.

4.2.3 Trygge foreldre—en tilnærming til mangfold

Begge informantene forteller at trygge foreldre skape trygge barn.

Siv fortalte at hun vil at foreldre skal bli trygge på henne. Hennes måte for å oppnå dette er å vise at hun oppriktig bryr seg om barnet. Både som enkeltbarn og i en barnegruppe.

Hun sa at de gjør noen forberedelser før minoritets barn skal starte opp. De pleier å bruke Google å finne ut litt mer om familiens hjemland, deres kultur og tradisjon. Hun mener det er viktig å kjenne litt mer om deres bakgrunn, slik at det er lettere å forstå og vise mer respekt. Et eksempel som hun fortalte meg er at hun i samtaler med foreldre har blitt forklart at det i deres kultur ikke er vanlig for en muslimsk mann og å håndhilde på de kvinnelige ansatte i barnehagen.

Videre forteller Siv at de alltid henger opp et bilde av barnet på barnets sitt klesskap slik at foreldrene og barnet føler de blir inkludert. I garderoben henger de opp plakater hvor det står velkommen på ulike språk. Da kan foreldrene gjenkjenne sitt språk. Videre forteller hun at de bruker et oversettelsesprogram for å lage disse plakatene. Ved siden av hyllen til barnet henger de opp et bilde av nasjonalflagget til barnet

Hun understreker at de må være sikre på at de henger opp riktig flagg, dersom de er usikre på om flagget er riktig så henger de ikke opp bilde av flagget før de har snakket med foreldrene.

Videre forklarte hun at de har positiv erfaringer ved å la minoritetsforeldre som snakker godt norsk fungere som tolk for hverandre. Da kan en far eller en mor muntlig oversette informasjon på sitt eget språk til andre foreldre med samme språk. Siv fortalte meg at hun er opptatt av å jobbe med personalet sin holdning til det og møte mangfoldet. Siden det kan være naturlig å ha fordommer i møte med mennesker som ser og kler seg annerledes og det er det lett å generalisere. Hun sa at hun gir dem veiledning og hun tar opp temaet på avdelingsmøter.

Anne sa at de har ikke noen spesielle rutiner for barn med minoritets bakgrunn. Men hun sa at de fokusere på å trygge foreldrene. Hun sier at personalet må vise respekt og forståelse for at det kan være vanskelig for foreldrene at noen ukjente skal passe på barnet deres. Dette er ekstra vanskelig for minoritets foreldre, da de ikke vet hvordan systemet i en norsk barnehage fungerer. Hun sa at de legge fokus på kommunikasjon og god dialog med foreldrene. Videre forklarte hun at for å trygge foreldrene så sender personalet tekstmeldinger og bilder, hvor de forteller hvordan det går med barnet.

Begge informantene er enig i at samarbeid med minoritetsforeldre kan krev mer tid og mer kompetanse. Dersom det skulle oppstå uenighet i samarbeidet, så har de fokus på at personalet ikke skal se på det som et problem.

Begge informanter mener trygge foreldre skaper trygge barn. Begge legge vekt på kommunikasjon og god dialog. Dette stemmer med Drugli (2017) sin teori som mener at et nært og godt samarbeid mellom foreldre og personalet har uvurderlig betydning for barnets trivsel. Dette er med på å trygge barn i overgangen til barnehagen.

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver påpeker at barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen (Utdanningsdirektoratet, 2017). Når det gjelder samarbeid med minoritetsforeldre, mener Gjervan (2013) at det kan være utfordrende. Hun mener anerkjennelse og gjensidig respekt er viktig for å kunne samarbeid. Siv arbeider i en flerkulturell barnehage som har fokus på synliggjøre mangfold i deres arbeid, og de gjøre en del forberedelser når de er minoritets barn som skal begynne i barnehagen. Personalet henger opp flagg og velkommen plakater på foreldrene sitt språk. De bruker også Internett for å skaffe seg mer informasjon om blant annet foreldrene og barna sitt land, kultur, hvilke tradisjoner de har og hvilken religion som er den mest dominerende. Jeg innser at det er et tilretteleggende middel kan bidra til å etablere et godt samarbeid for minoritetsforeldre. Personalet kan på den måten møte foreldrene med mer forståelse, skape tillit og vise at mangfold bli inkludert i barnehagens arbeid.

Begge informantene gav uttrykk for at de er opptatt av at personalet ikke skal se på samarbeid med minoritetsforeldre som et problem. Ut i fra Gjervan, Andersen og Leka (2014) sin teori kan ressursorientert tilnærming i praksis bety at personalet i sitt pedagogisk arbeid tar utgangspunkt i barns og foreldrenes ulike språklige og kulturelle bakgrunn. Å det er viktig at personalet har en anerkjennende væremåte overfor barns og foreldrenes språklige, kulturelle og religiøse bakgrunn. Hos Siv kommer deres ressursorientert tilnærming tydelig fram gjennom intervjuet. Ut ifra Siv sitt utsagn forstår jeg det slik at personalets holdninger har mye å si for hvorvidt personalet klarer å skape et godt foreldresamarbeid eller ikke. Derfor må barnehagen sitt personal være profesjonelle i kontakt med alle mennesker som de møter i jobb sammenheng. Det vil si å behandle andre mennesker med respekt, høflighet, forståelse og å bruke faglige kompetanse. Etter å ha intervjuet Anne som kommer det frem at de ikke har en ressursorientert tilnærming til mangfoldet, hun fortalte meg at de ikke hadde noen spesielle tiltak i forhold til tilvenning av de yngste minoritetsbarna. Så er kunne jeg se en markant forskjell mellom en flerkulturell og en tradisjonell barnehage.

5.0 Avslutning

Ved å arbeide med denne oppgaven har jeg sett hvordan to ulike barnehager tilrettelegger tilvenningen for de yngste minoritetsbarna. Etter å ha analysert funnene fra intervjuene med mine to informanter fant jeg noen elementer som de mente kunne være avgjørende for en god tilvenning.

Det som fremtrer som viktig i tilvenningen hos de yngste minoritets barna gjennom analyse av funn og drøfting i denne oppgaven er at personalet må sørge for at barns behov for trygghet blir dekket og å sørge for et godt foreldresamarbeid. For å dekke barns behov for trygghet fant jeg ut at informantene mente det er viktig å ha faste rutiner, dele barna inn i mindre grupper og personalet må oppfordre foreldrene til å ta med et overgangsobjekt. Det å ha lengre tilvenning der foreldrene er tilsted uttrykker informantene at kan være av stor betydning for barns trygghet. Dette er også underbygget av teoriene til Abrahamsen (2015) og Drugli (2017).

Jeg fant også ut at det kan være både fordeler og ulemper med å bruke primærkontakt. Alle disse tiltakene for tilrettelegging av tilvenningen kan brukes både for de norske barn og minoritets barn. For å sikre et god samarbeid med minoritetsforeldre i tilvenningsperiode kan personalet legge til rett for oppstartmøte med tolk dersom språket er en utfordring, og på den måten kan det sikre at informasjon som blir utvekslet blir forstått av begge partene. For å ha et godt samarbeid med minoritetsforeldre er det også viktig at personalet bør ha en ressursorientert tilnærming til mangfold. Det vil si at personalet ser på mangfold som en ressurs det å kunne være en del av et flerkulturelt miljø, på den måten kan de vise mer forståelse og respekt når de møter med barn og foreldre. Gjennom arbeidet med denne oppgaven har jeg fått mer innsikt i teori om tilvenning og hvilke tiltak jeg kan bruke når de yngste minoritetsbarna skal begynne i barnehagen. Jeg har også lært hva det er viktig å fokusere på for å få et godt samarbeid med minoritetsforeldre.

Jeg håper at oppgaven kan bidra til at barnehagepersonell kan få mer kunnskap og forståelse om hvordan tilrettelegge tilvenningsperioden for de yngste minoritetsbarna.

Litteraturliste

- Abrahamsen, G. (2015). *Tilknytningsbaserte barnehager*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Bergsland, M. D., & Jæger, H. (Red.). (2014). *Bacheloroppgaven i barnehagelærerutdanningen*. Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Christoffersen, L., & Johannesen, A. (2012). *Forskningsmetode for lærerutdanningene*. Oslo: Abstrakt.
- Dalland, O. (2015). *Metode og oppgaveskriving for studenter*. (5. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk
- Drugli, M. B. (2017). *Liten i barnehagen*. Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Gjervan, M., Andersen, C. E., & Bleka, M. (2014). *Se mangfold!: Perspektiver på flerkulturelt* (2. utg.). Oslo: Cappelen akademisk.
- Gjervan, M. (red.) (2006). *Temahefte om språklig og kulturelt mangfold*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.
- Gjervan, M. (2013). Flerkulturelle perspektiver og foreldresamarbeid. I V. Glaser., *Foreldresamarbeid. Barnehagen i et mangfoldig samfunn*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Glaser, V. (2013) *Foreldresamarbeid. Barnehagen i et mangfoldig samfunn*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Haugen, S., Løkken, G., & Røthle, M. (Red.). (2013). *Småbarnspedagogikk. Fenomenologiske og estetiske tilnærmingar* (2. utg.). Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Sandvik, N. (2006). *Temahefte om de minste barna i barnehagen*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.
- Utdanningsdirektoratet. (2017). *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Oslo: Utdanningsdirektoratet.

Vedlegg

Vedlegg1

Samtykkeskjema

Jeg heter _____ og studerer ved barnehagelærerutdanninga på HVL Stord.

Våren 2018 skal jeg skrive bacheloroppgave. I arbeidet med denne oppgaven ønsker jeg å skrive om tilvenning for de yngste(0-3år) flerkulturelle barna i barnehagen.

Oppgaven er ei kvalitativ undersøkning, og av den grunn trenger jeg frivillige til intervju. Jeg ønsker å intervjuere deres barnehage. Intervjuet vil mest sannsynlig ta fra tretti minutter til en time.

For å kunne nedskrive mest mulig nøyaktig hva som vert uttalt under intervjuet ønske jeg å gjøre opptak, for så å transkribere dette i etterkant og bruker innholdet i en drøfting. Opptaket vil bli behandlet konfidensielt. Barnehagen og informanten vil bli anonymisert under transkriberinga og opplysninger som kan avdekke identiteten til barnehagen, tilsette, barn eller foreldre vil bli utelatt. Opptaket vil bli slettet når oppgaven er levert inn, seinest juni 2018.

Før jeg gjør disse intervjuer ønsker jeg at informanten skriv under på et samtykkeskjema. Dette kan oppbevares i barnehagen.

Tittelen på oppgaven min er: Tilvenning og tilknytting

Problemstillingen for oppgaven min er: Hvordan kan personalet legge til rett for god og trygg tilvenning for de yngste flerkulturelle barna i barnehagen?

Dersom de har muligheter og ønsker om å delta i denne studien så kan de kontakte meg på e-post: 136957@hvl.no eller telefon: 90125867. Eg ønsker snarest mulig svar, og har behov for å komme i gang med intervju i løpet av veke 9 eller 10. Ta gjerne kontakt med meg eller min veileder på Høgskolen på Vestlandet ved spørsmål. Veilederen min er Marit Frimannslund. E-posten hennes er: Marit.frimannslund@hvl.no

Samtykke til deltaking i studien

Eg har mottatt informasjon om studien, og er villig til å bli intervjuet av _____ i forbindelse med hennes bacheloroppgave våren 2018.

(Dato og signatur informant)

Vedlegg 2 Intervjuguide

<p>Fase 1 Praktisk informasjon</p>	<p>Om rutiner, informasjon om barnehage, avdelingen osv.</p> <p>Vil du si litt om avdelingen din? Hva er utdanningen din? Hvor lenge har du vært i jobben? Hvor mange barn har dere på avdelingen? Hvor mange ansatte? Er dette likt i en tilvenningsperiode?</p>
<p>Fase 2 Om tilvenning</p>	<p>Om Tilvenning</p> <p>Vil du forklare litt om hva tilvenning handler om? Hvilke momenter mener du det er viktig å tenke på når det gjelder tilvenning?</p> <p>Hvor mange dager setter dere av til tilvenning av nye barn? Hvor mange barn har dere på tilvenning samtidig?</p> <p>Har dere ekstra tiltak eller rutiner når dere har minoritets barn som starter i barnehagen?</p> <p>Hva er dine tanker om overgangsobjekt for de yngste i tilvenningsperioden? Har de minoritets barn kosedyr eller smykker? Har dere primærkontakt? Hvorfor/hvorfor ikke?</p>
<p>Fase 3 Om personalet</p>	<p>Hvordan sørger barnehage for at personalet får kunnskap om tilvenning?</p> <p>(Hvilke tiltak tas i bruk for å øke personalets kompetanse?) (Veiledning av assistentene i forhold til tilvenning?) (Har barnehage egen prosedyre for tilvenning?)</p>

<p>Fase 4</p> <p>Samarbeid med foreldre i tilvenningen.</p>	<p>Hva har dere fokus på når det gjelder kommunikasjon med hjemmet i forbindelse med tilvenning? (Hvilke kommunikasjonsform bruker dere? Hvilken informasjon syns du det er viktig å gi til foreldrene)</p> <p>Opplever du forskjell når det gjelder å samarbeide med norske foreldre og minoritets foreldre? Hva er forskjellene?</p> <p>Hva er utfordringene ved samarbeid med norske foreldre? Hva er utfordringene ved samarbeid med minoritets foreldre?</p> <p>Har du noen ganger opplevd at foreldre er engstelige for oppstart i barnehagen? Er det noen forskjell om foreldrene er norske eller minoritets foreldre?</p> <p>Hva gjør dere for å trygge foreldre på at barnet deres har det bra i barnehagen?</p> <p>Hvordan opplever du avskjed mellom barnet og foreldrene? Hvordan opplever du avskjed mellom barnet og minoritets foreldre? Hvis foreldrene drar atskillelsen ut veldig lenge, hva gjøre dere ?</p>
---	--